

DE BEDRIJFSLEIDERSVERZEKERING

De bedrijfsleidersverzekering is een levensverzekering gesloten door een onderneming in haar eigen voordeel, op het hoofd van een bedrijfsleider.

Drie gevallen kunnen worden onderscheiden:

- 1° de ‘*zuivere*’ bedrijfsleidersverzekering, die als doel heeft de onderneming te verzekeren tegen de verdwijning van een sleutelfiguur binnen de onderneming;
- 2° de bedrijfsleidersverzekering gesloten ten voordele van de onderneming maar parallel aan een contractuele pensioenverbintenis ten opzichte van de verzekerde persoon;
- 3° de bedrijfsleidersverzekering die rechtstreeks gesloten wordt ten voordele van de persoon van de verzekerde.

Hierna wordt enkel de tweede hypothese besproken waarbij de bedrijfsleidersverzekering gesloten wordt ten voordele van de onderneming en aangewend wordt ter financiering van een pensioenovereenkomst ten voordele van de bedrijfsleider.

De Wet op de Aanvullende Pensioenen van 28 april 2003 (de “wet Vandenbroucke” of “WAP”) heeft deze materie grondig gewijzigd. Sinds 1 januari 2004 is het mechanisme van de bedrijfsleidersverzekering nog slechts toegelaten ten voordele van zelfstandige bedrijfsleiders die een mandaat van bestuurder, zaakvoerder, vereffenaar of een gelijksoortige functie uitoefenen binnen de onderneming (bedrijfsleiders vennootschapsmandatarissen). Hierna wordt dan ook enkel ingegaan op de bedrijfsleidersverzekeringen gesloten na 1 januari 2004, ten gunste van bedrijfsleiders vennootschapsmandatarissen.

I CONTRACTUELE ASPECTEN

Dit type van verzekering komt traditioneel voor onder de vorm van het sluiten van twee afzonderlijke overeenkomsten:

- een verzekeringsovereenkomst tussen de vennootschap en de verzekeringsmaatschappij: krachtens deze overeenkomst moet de vennootschap verzekeringspremies betalen aan de verzekeringsmaatschappij en geniet zij van de verzekeringsuitkering;
- een individuele pensioentoezegging van de vennootschap aan de bedrijfsleider: door deze overeenkomst verbindt de vennootschap zich ertoe om een aanvullend rustpensioen te betalen als aanvulling op het wettelijk rustpensioen en/of een aanvullend overlevingspensioen in geval van vóóroverlijden van de betrokken bedrijfsleider. Financieel gezien is er een compensatie tussen deze uitbetaling en het geld dat ontvangen werd uit de verzekeringsovereenkomst.

II FISCAALRECHTELIJKE ASPECTEN

Het is niet mogelijk om alle mogelijke toepassingsgevallen hier te bespreken. We vatten hieronder de belangrijkste regels samen.

1 Fiscale behandeling van de bijdragen

1.1 **Aftrekbaarheid voor de vennootschap**

In de mate de vennootschap opteert voor een externe financiering via een bedrijfsleidersverzekering zijn de verzekeringspremies die aan de verzekeringsmaatschappij worden betaald, **afteikbaar** voor de vennootschap onder de volgende voorwaarden:

- 1° zij moeten definitief zijn gestort aan een in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte gevestigde verzekeringsonderneming;
- 2° de premies moeten betrekking hebben op bezoldigingen die regelmatig en ten minste om de maand worden betaald of toegekend vóór het einde van het belastbare tijdperk waarin de ertoe aanleiding gevende bezoldigde werkzaamheden werden verricht en mits zij door de vennootschap op de resultaten van dat tijdperk worden aangerekend¹;

¹ Artikel 195, § 1, 2e lid en § 2 WIB 1992.

3° de wettelijke en bovenwettelijke toekenningen naar aanleiding van de pensionering, uitgedrukt in jaarlijkse renten, mogen niet meer bedragen dan 80 % van de laatste normale bruto jaarbezoldiging en moeten worden berekend op basis van de normale duur van een beroepsactiviteit²;

Wanneer het verzekeringscontract echter enkel voordelen voorziet bij overlijden, zijn de verzekeringspremies integraal aftrekbaar en speelt de voormelde 80%-grens niet.³

1.2 Belastbaarheid voor de zelfstandige bedrijfsleider

De premies betaald in het kader van een bedrijfsleidersverzekering gesloten ten voordele van de onderneming maar parallel aan een contractuele pensioenverbintenis ten opzichte van een regelmatig (en minstens maandelijks) bezoldigde bedrijfsleider, vormen geen belastbaar voordeel van alle aard in hoofde van de bedrijfsleider.⁴

1.3 Met het zegel gelijkgestelde taksen

Een met het zegel gelijkgestelde taks van 4,40 % is verschuldigd op elke premiebetaling die in het kader van de bedrijfsleidersverzekering wordt gestort aan de verzekeringsmaatschappij.

2 Fiscale behandeling van de uitkeringen⁵

De winstdeling die de verzekeringsmaatschappij toekent aan de onderneming in het kader van een bedrijfsleidersverzekering is onderworpen aan een met het zegel gelijkgestelde taks van 9,25%.⁶

De totale verzekeringsuitkering (inclusief winstdeling) die uitgekeerd wordt aan de vennootschap is belastbaar in de vennootschapsbelasting.

Wat de pensioenuitkering ten gunste van de bedrijfsleider betreft, gelden de volgende regels:

² Artikel 59 WIB 1992, via Artikel 195§2 WIB 1992

³ Artikel 53 WIB 1992.

⁴ Artikel 38, §1, 19° WIB 1992 in combinatie met artikel 195 § 2 WIB 1992.

⁵ Hier wordt alleen het fiscaal regime van de uitkeringen betaald aan zelfstandige bedrijfsleiders vennootschapsmandatarissen behandeld aangezien enkel deze bedrijfsleiders nog voortaan van een bedrijfsleidersverzekering kunnen genieten.

⁶ Artikel 183bis W.Taksen

- 1° de uitkeringen kunnen steeds worden uitbetaald in de vorm van een *rente* (die, zoals elk pensioen, wordt belast volgens de progressieve belastingtarieven, en waarop desgevallend een belastingvermindering van toepassing is eigen aan dit soort inkomen);
- 2° de uitkeringen die betaald worden onder de vorm van een *kapitaal* zijn afzonderlijk belastbaar aan een tarief van 16,5 % (te verhogen met de gemeentelijke opcentiemen), indien het kapitaal aan de begunstigde wordt uitbetaald:
 - naar aanleiding van de pensionering op de normale leeftijd,
 - in één van de vijf jaren die voorafgaan aan de normale datum van pensionering,
 - bij het overlijden van de persoon waarvan hij de rechtverkrijgende is.

III SOCIALE ZEKERHEIDSRECHTELIJKE ASPECTEN

1 Bijdragen betaald door de vennootschap

De vennootschap moet geen bijdrage van 8,86% betalen op de premies betaald in het kader voor de bedrijfsleidersverzekering gesloten op het hoofd van de zelfstandige bedrijfsleiders- vennootschapsmandatarissen.

2 Uitkeringen

De uitkeringen met inbegrip van de eventuele deelnemingen in de winst, die aan de begunstigde worden uitbetaald in het kader van een bedrijfsleidersverzekering worden onderworpen aan twee bijzondere bijdragen:

- een inhouding van 3,55 % ten voordele van de RIZIV;
- een progressieve inhouding van 0 tot 2 % ten voordele van de Rijksdienst voor Pensioenen. Het percentage van deze bijdrage varieert in functie van het totale brutobedrag van het aanvullend pensioen en in functie van het feit of de begunstigde van dit pensioen een alleenstaande of een gezinshoofd is.

Claeys & Engels
Juni 2011
www.claeysengels.be

Dit document is bestemd om algemene informatie te geven over de fiscale en sociale zekerheidsrechtelijke aspecten van het behandelde onderwerp. Vanzelfsprekend waken wij over de betrouwbaarheid van deze informatie. Dit document bevat echter geen juridische analyse of advies en kan in geen geval de aansprakelijkheid van Claeys & Engels in het gedrang brengen.
